یادداشت

امریکا گرفتار در تله راهبردی ایران

سیدعبدالله متولیان
کارشناس سیاسی

واشینگتن در موقعیتی گیر کرده که هر حرکت، او را بازنده‌تر می‌کند. چند ماه است که همه از جنگ سوم حرف می‌زنند. ترامپ تهدید می‌کند، نتانیاهو وعده نابودی می‌دهد، رسانه‌های غربی از «حمله قریب‌الوقوع» می‌نویسند، اما جنگ شروع نمی‌شود. پاسخ ساده‌ای که رسانه‌ها نمی‌گویند این است: نه به خاطر خویشتنداری واشینگتن، بلکه به خاطر دام راهبردی دوسرباخت ایران است که هر گزینه‌اش، باخت است.

امریکا در چهار دهه تحریم و فشار حداکثری، اینک به نقطه‌ای رسیده که در آن، هم حمله و هم عدم حمله، برایش هزینه‌ای غیرقابل تحمل دارد. اگر حمله کند، با عمق راهبردی ایران روبه‌رو می‌شود که زیرساخت‌های حیاتی متحدانش را در تیررس دارد. اگر حمله نکند، هزینه حفظ وضع موجود، هر روز بیشتر از دیروز است. این همان «دام هزینه» و موقعیتی است که هر تصمیمی، امریکا را به شکست نزدیک‌تر می‌کند.

اما چرا حمله، این‌قدر پرهزینه شده؟ چون ایران در چهار دهه، هوشمندانه از یک قدرت بازدارنده ساده به قدرتی چندلایه و مرکب ارتقا یافته و با توسعه عمق راهبردی، توانمندی‌های خود را در نبرد نامتقارن به حوزه‌هایی گسترش داده که تاکنون کمتر دیده می‌شدند: موشک‌های نقطه‌زن، پهپادهای انتحاری، جنگ سایبری، و مهم‌تر از همه، تسلط بر گلوگاه‌های حیاتی انرژی و داده در منطقه. «عمق راهبردی» جمهوری اسلامی ایران نه فقط گستره جغرافیایی، بلکه توان اثرگذاری بر زیرساخت‌هایی است که دشمن را زمین‌گیر و اقتصاد جهان را به قهقرا می‌برد.

خلیج فارس و تنگه هرمز بانک کاملی از اهداف راهبردی را در اختیار ایران می‌گذارد: گلوگاه نفت و انرژی، ستون فقرات هوش مصنوعی و تبادل داده جهان، مراکز پردازش ابری، دیتاسنترها، کابل‌های فیبر نوری، خطوط انتقال برق نیروگاه اتمی برکه و ده‌ها مورد دیگر، همگی در بانک اهداف جمهوری اسلامی ایران در تیررس هستند. در صورت وقوع هر جنگی، ایران آماده تحمیل هزینه‌های غیرقابل تحمل و باورناکردنی بر اقتصاد جهانی است. ایران قوی در کنار دکترین «نبرد نامتقارن» به دکترین «هزینه‌سازی نامتقارن» نیز دست یافته‌است: تحمیل هزینه‌ای که با توان طرف مقابل، هیچ‌گونه تناسبی ندارد. امام شهید انقلاب، در آخرین سخنرانی خود، این معادله را در یک جمله خلاصه کرد: «ترامپ گفته ۴۷ سال است نتوانسته جمهوری اسلامی را از بین ببرد؛ بنده می‌گویم تو هم نخواهی توانست.» این جمله، حاصل یک نگاه راهبردی است: امریکا در چهار دهه، همه ابزارهایش را آزموده و به بن‌بست رسیده‌است.

آری؛ بن‌بست (مادی و معنوی) امریکا حاصل نگاه هوشمندانه و راهبردی امام شهید ماست. ایران امروز به عنوان قدرت اول معنوی جهان، هم از عمق معنوی برخوردار است و هم از توان نظامی. عمق معنوی، پشتوانه مشروعیت است؛ و مشروعیت، پشتوانه تاب‌آوری در برابر فشار چندلایه دشمن است. چهار دهه فشار و تحریم، نتوانست این تاب‌آوری را بشکند، چون ریشه در باور داشت، نه در اقتصاد. و اینک این «ملت مبعوث» است که از دل تهدید، فرصت ساخته و امریکا را زمینگیر کرده و دام راهبردی ایران را کامل کرده‌است. امریکا با یک قدرت مادی روبه‌رو نیست که بتواند با فشار بیشتر، تسلیمش کند. با قدرتی روبه‌روست که هم توان مادی دارد، هم مشروعیت معنوی، هم تاب‌آوری اجتماعی. و این سه با هم، هزینه هر ماجراجویی را از توان تحمل واشینگتن خارج کرده‌است. پس چرا جنگ شروع نمی‌شود؟ چون دست دشمن خالی است و هیچ هدف کم‌هزینه‌ای برای ضربه زدن نمی‌بیند. این دقیقاً همان چیزی است که در محاسبات پنتاگون و اتاق‌های فکر واشینگتن، به «بن‌بست راهبردی» ترجمه می‌شود. دشمن در شرایطی که نه راه پیش دارد، نه راه پس، نه هدف آسانی دارد که با یک ضربه، ایران را وادار به عقب‌نشینی کند و نه توان تحمل هزینه یک جنگ طولانی را دارد.

اینک، معادله کاملاً روشن است: یا واشینگتن شروط هفت‌گانه ایران را می‌پذیرد و از شرارت، دخالت و سلطه‌گری دست برداشته و منطقه غرب آسیا را ترک می‌کند، یا در تله راهبردی ایران گرفتار شده و هر روز، هزینه حفظ وضع موجود را بیشتر می‌کند.

جنگ سوم شروع نمی‌شود، نه به خاطر خویشتنداری واشینگتن، بلکه به خاطر ناتوانی ساختاری او. ایران در این چهار دهه، از یک قدرت بازدارنده ساده به قدرتی چندلایه و مؤثر ارتقا یافته که هم توان مادی دارد، هم مشروعیت معنوی و هم تاب‌آوری اجتماعی. این سه با هم، واشنگتن را در دامی انداخته که در هر حرکت، بیش از پیش بازنده‌تر می‌کند. تنها راه خروج، پذیرش اقتدار ایران و کنار آمدن با واقعیت‌های جدید قدرت اول معنوی جهان است. این تنها گزینه عقلانی فراروی نظام سلطه است.

خبر

اعطای عطیه فرمانده معظم کل قوا به دانش‌آموختگان پدافند هوایی خاتم‌الانبیا

آیین اعطای عطیه فرماندهی معظم کل قوا به دانش‌آموختگان دانشگاه افسری پدافند هوایی خاتم‌الانبیا(ص) ارتش جمهوری اسلامی ایران، با حضور امیر سرلشکر عطاءالله صالحی، نماینده ویژه ایشان و فرمانده اسبق ارتش و امیر سرتیپ علیرضا الهامی، فرمانده قرارگاه مشترک پدافند هوایی حضرت خاتم‌الانبیا(ص) کشور و نیروی پدافند هوایی ارتش برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی ارتش، امیر سرلشکر صالحی در این مراسم، پدافند هوایی را خط مقدم دفاع از آسمان کشور دانست و با تأکید بر نقش سرنوشت‌ساز این نیرو در دفاع از کشور اظهار کرد: رهبر شهید امت در زمان حیات خود همواره بر اولویت و اهمیت پدافند هوایی تأکید داشتند و امروز بیش از پیش به اهمیت این جایگاه پی برده‌ایم.

وی با اشاره به اینکه اعطای این عطیه به سنت رهبر شهید و به دستور رهبر معظم انقلاب انجام می‌شود، این اقدام را مایه افتخار دانش‌آموختگان دانست و بر ضرورت مسئولیت‌پذیری آنان در آغاز مسیر خدمت تأکید کرد. نماینده ویژه فرماندهی معظم کل قوا در ادامه، به دانش‌آموختگان دانشگاه افسری پدافند هوایی توصیه کرد و گفت: نماز را در هر شرایطی اقامه کنید، همواره به ورزش، حفظ آمادگی جسمانی و توجه به تغذیه مناسب اهمیت دهید و با مطالعه مستمر، دانش عمومی و تخصصی خود را افزایش داده و از ابتکار و نوآوری در حوزه پدافند هوایی غافل نشوید. این مراسم با هدف تکریم دانش‌آموختگان دانشگاه افسری پدافند هوایی خاتم‌الانبیا(ص) و پاسداشت تلاش‌های آنان در مسیر کسب دانش و مهارت‌های تخصصی برگزار شد؛ دانش‌آموختگانی که با دریافت عطیه فرماندهی معظم کل قوا، فصل تازه‌ای از خدمت در خط مقدم دفاع از آسمان ایران اسلامی را آغاز می‌کنند.

خبر ریک

رهبر معظم انقلاب به نامه‌های جمعی از دانشجویان پاسخ دادند

در ساختن آینده هم‌عهدیم

حضرت آیت‌الله سید مجتبی خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب، در پاسخ به نامه‌های جمعی از دانشجویان سراسر کشور که طی ماه‌های اخیر برای معظم‌له ارسال کرده‌اند، عزم و اراده و احساس مسئولیت آنان برای ساختن آینده را رشته اتصال «هم‌عهدی» میان رهبری و جوانان دانستند و بر مجهز شدن به سلاح علم و ایمان و تهذیب نفس و تلاش مضاعف برای افزایش قوت و اقتدار ایران تأکید کردند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، متن پاسخ رهبر انقلاب اسلامی به شرح زیر است:

باسمه‌تعالی

سلام به فرزندان عزیزم؛

نامه‌های پُرمهرتان را خواندم. از الطاف فراوان شما دانشجویان جوان و پرانگیزه متشکرم و برای همه شما که حقی بر گردن اینجانب قرار داده‌اید، دعاگویی خاص خواهم داشت. در نامه‌های شما و بسیاری از جوانان و دانشجویان که این حقیر را مورد لطف و محبت خود قرار می‌دهند، عزم و اراده و احساس مسئولیت برای ساختن آینده می‌درخشد. این میثاق محکم، امانتی گران‌سنگ است که ریشه در مکتب اسلام ناب محمدی صلی‌الله علیه و آله و سلم و میراث خمینی کبیر و خامنه‌ای شهید اعلی‌الله مقامهما الشریف داشته و رشته اتصال «هم‌عهدی» ما با یکدیگر است. برای این مقصود، هر چه می‌توانید خودتان را به سلاح علم و ایمان و تهذیب نفس و انس با خدا و آشنایی عمیق با معارف قرآن و اهل بیت علیهم‌السلام مجهز کنید و با کار و ابتکار مضاعف بر قوت و اقتدار ایران عزیز بیفزایید تا به دعای مولای مهربانمان عجل‌الله تعالی فرجه‌الشریف، پیمودن مسیر لشکریان هم‌عهد به سمت قله‌های پیشرفت و تمدن اسلامی ـ ایرانی هر چه بهتر و سریع‌تر محقق شود، ان‌شاءالله.

سید مجتبی حسینی خامنه‌ای
۶ / آبان / ۱۴۰۵

با اشاره به دستور رهبر انقلاب برای عبور از شرایط «نه جنگ، نه صلح»

پزشکیان: با تمام ظرفیت تحقق تدابیر رهبری را دنبال می‌کنیم

دولت

رئیس‌جمهور با اشاره به دستور اخیر رهبر معظم انقلاب خطاب به دبیر شورای‌عالی امنیت‌ملی برای پیگیری شروط مطرح‌شده با هدف عبور از وضعیت «نه جنگ، نه صلح»، این دستور را حاوی پیامی مهم برای ترسیم افق آینده کشور دانست و تأکید کرد: دولت با تمام ظرفیت، تحقق تدابیر رهبری را دنبال خواهد کرد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر ریاست جمهوری، دکتر مسعود پزشکیان روز گذشته در جلسه هیئت دولت، با اشاره به دستور اخیر رهبر معظم انقلاب خطاب به دبیر شورای عالی امنیت ملی مبنی بر پیگیری تحقق شروط مطرح‌شده از سوی مسئولان کشور با هدف خروج از وضعیت «نه جنگ، نه صلح»، این دستور را حاوی پیامی بزرگ و مهم و ناظر بر ترسیم افق پیش‌روی کشور دانست و تأکید کرد که مجموعه دولت با تمام ظرفیت در مسیر تحقق اهداف و تدابیر تعیین‌شده تلاش خواهد کرد.

پزشکیان همچنین با تأکید بر ضرورت آمادگی مستمر دستگاه‌های اجرایی برای مواجهه با شرایط متغیر کشور اظهار داشت: تمامی وزیران، رؤسا و معاونان دستگاه‌های اجرایی موظف‌اند ضمن حفظ آمادگی کامل، متناسب با اقتضائات موجود، مدیریت و کاهش هزینه‌ها را در دستور کار قرار دهند و از ظرفیت‌های موجود برای افزایش بهره‌وری و تقویت توان ملی استفاده کنند. باید با مدیریت صحیح منابع و اصلاح فرآیندها نشان دهیم که کشور از ظرفیت تاب‌آوری بالایی برخوردار است و در برابر هر گونه تهدید، تحریم و فشار خارجی، با قدرت و انسجام ایستادگی خواهد کرد. دشمنان نباید تصور کنند که با افزایش فشارها و تهدیدها می‌توانند اراده ملت ایران را تضعیف کرده و کشور را به تسلیم وادار کنند.

پزشکیان با اشاره به ضرورت بهره‌گیری از شرایط موجود برای اصلاح برخی رویه‌های اجرایی، تصریح کرد: وضعیت کنونی در کنار دشواری‌ها و محدودیت‌ها می‌تواند فرصتی برای بازنگری در فرآیندهای ناکارآمد، رفع موازی‌کاری‌ها و مدیریت هزینه‌های غیرضروری باشد. رئیس‌جمهور تأکید کرد: اصلاح ساختارهای موازی، سامان‌دهی سازمان‌های مرتبط، بررسی امکان ادغام واحدهای هم‌پوشان و تعطیلی ساختمان‌ها و مجموعه‌های بی‌بازده یا کم‌بازده، از جمله اقداماتی است که می‌تواند به افزایش بهره‌وری، کاهش هزینه‌های جاری و حفظ آمادگی دستگاه‌های اجرایی برای مواجهه با شرایط مختلف کمک کند. پزشکیان افزود: تحقق این اهداف از طریق مدیریت بهینه تجهیزات، منابع مالی و نیروی انسانی امکان‌پذیر است و دستگاه‌های اجرایی باید با بازنگری در شیوه‌های فعالیت خود، زمینه استفاده مؤثرتر از ظرفیت‌های موجود را فراهم کنند.

دعوت به مشارکت در مدیریت مصرف

رئیس‌جمهور در ادامه، با تأکید بر نقش مشارکت عمومی در عبور از شرایط دشوار، خواستار همراهی مردم، مسئولان، فعالان سیاسی، فرهنگیان، روحانیت و رسانه‌ها، به‌ویژه رسانه ملی، برای تقویت تاب‌آوری اجتماعی و ملی شد. پزشکیان مدیریت مصرف و پرهیز از اسراف را از الزامات اساسی عبور موفق از محدودیت‌ها دانست و خاطرنشان کرد: تقویت تاب‌آوری بدون اصلاح الگوی مصرف و مدیریت تقاضا امکان‌پذیر نیست. با مشارکت عمومی، صرفه‌جویی و استفاده مسئولانه از منابع می‌توان شرایط موجود را به شکل مطلوب‌تری مدیریت کرد و از ظرفیت‌های کشور برای تأمین نیازهای اساسی و حفظ پایداری خدمات بهره گرفت.

گرامیداشت یاد شهدای جنگ اخیر

در بخش دیگری از جلسه هیئت دولت، رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران، تابلوی تصویری شهیده آوینا برزگر، کودک دوساله‌ای را که در حمله امریکا و رژیم صهیونیستی در لامرد به شهادت رسید، به نمایندگی از مادر این شهیده به رئیس‌جمهور اهدا کرد. پزشکیان در این بخش، با اشاره به پیگیری موضوع شهادت غیرنظامیان و کودکان ایرانی در مجامع بین‌المللی اظهار داشت: در سازمان ملل متحد، نشست‌های بین‌المللی، اجلاس‌های مرتبط با بریکس و سازمان همکاری شانگهای، نشست‌های زیست‌محیطی و همچنین دیدارها و گفت‌وگوهای دیپلماتیک، یاد شهدای جنگ اخیر گرامی داشته شده و ابعاد این حوادث مورد توجه قرار گرفته‌است. رئیس‌جمهور با محکوم کردن حملات به غیرنظامیان، به‌ویژه کودکان و دانش‌آموزان، در حوادث میناب و لامرد، این اقدامات را مغایر با اصول انسانی و موازین حقوق بشردوستانه توصیف کرد و گفت: هدف قرار گرفتن مدارس، بیمارستان‌ها، ورزشگاه‌ها و منازل مسکونی، در حالی که از مبارزه با تروریسم سخن گفته می‌شود، پرسش‌های جدی درباره تناقض میان ادعاهای مطرح‌شده و عملکرد عاملان این حملات ایجاد می‌کند. پزشکیان افزود: در گفت‌وگو با سران کشورهای مختلف، این موضوع مطرح شده و واکنش‌ها و مواضع ابرازشده نشان می‌دهد که چنین اقدامات ضدبشری با محکومیت مواجه شده‌است. همچنین در دیدار با شماری از مدیران اندیشکده‌های امریکایی، آنها ضمن عذرخواهی از ملت ایران اعلام می‌کردند که به خاطر داشتن چنین رئیس‌جمهوری شرمنده‌اند و از عمق این جنایات مبهوت و متحیر مانده‌اند.

رئیس‌جمهور با تأکید بر ضرورت ثبت و پیگیری ابعاد این حوادث در حافظه تاریخی و عرصه بین‌المللی تصریح کرد: یاد این شهدا هرگز از خاطر ملت ایران نخواهد رفت و ابعاد این جنایات در تاریخ باقی خواهد ماند که چگونه کسانی که به خاطر مسئله‌ای کوچک دنیا را به هم می‌ریزند، در مقابل دیدگان جهانیان مدارس، بیمارستان‌ها، ورزشگاه‌ها و خانه‌های مردم ما را بمباران کردند و بعد ادعا کردند که ما تروریست‌ها را هدف قرار دادیم! آیا کودکان میناب و لامرد و کودکان غزه تروریست بودند؟ پزشکیان ضمن ابراز همدردی عمیق با خانواده‌های شهدای جنگ اخیر، به‌ویژه خانواده‌های شهدای میناب و لامرد و مادر شهیده آوینا برزگر، برای بازماندگان از درگاه خداوند متعال صبر و شکیبایی مسئلت کرد و گفت: فقدان فرزند برای خانواده‌ها رنجی عمیق و دشوار است، اما آزمون الهی است و امیدواریم خداوند به خانواده‌های داغدار و همه ما توان و صبر عنایت کند تا بتوانیم در برابر این حوادث ایستادگی کرده و در مسیر پاسداشت خون شهدا مسئولانه عمل کنیم و شرمنده آنها نشویم.

گزارش تحولات دیپلماتیک

در ادامه جلسه هیئت دولت، وزیر امور خارجه گزارشی از آخرین تحولات دیپلماتیک و رایزنی‌های انجام‌شده درباره مسائل مرتبط با ایران و امریکا ارائه کرد. همچنین گزارشی از سفر رئیس‌جمهور به مسکو و دیدارها و گفت‌وگوهای انجام‌شده در این سفر ارائه شد. در تشریح ابعاد این سفر و تحولات دیپلماتیک منطقه، بر نقش مقاومت ملت ایران، اقتدار نیروهای مسلح، مدیریت دستگاه‌های اجرایی و رهبری و تدابیر مقام معظم رهبری در تقویت جایگاه جمهوری اسلامی ایران در معادلات منطقه‌ای و بین‌المللی تأکید شد. در تشریح پیام سفر مقام‌های بلندپایه عربستان سعودی، پاکستان و ترکیه به ایران، بر اهمیت همکاری‌های منطقه‌ای، تقویت سازوکارهای مشترک امنیتی و جلوگیری از گسترش تنش‌ها و درگیری‌ها تأکید شد.

تحلیل

فاطمه بصیری

تجزیه‌طلبی، میراثی که پهلوی را رها نمی‌کند

پهلوی با نقاب ایران‌دوستی، عامدانه درست همان مسیر ایران‌ستیزی را دنبال می‌کند که کارفرمایانش یعنی رژیم اسرائیل و امریکا می‌خواهند. اسناد صریح و انکارناپذیری وجود دارند که هدف نهایی امریکا از دشمنی با ایران را تجزیه و فروپاشی سرزمینی معرفی می‌کنند. اسنادی که هرگز در رسانه‌های وابسته معاند بازتاب نمی‌یابند تا مقلدان کوکورانه جز روایت‌های تحریف‌شده، چیزی از جنایت‌ها و توطئه‌های فاجعه‌بار پیش‌رو ندانند.

در تمام رویدادهای تلخ تروریستی از جمله آشوب که طی این سال‌ها پهلوی مانند عروسک خیمه‌شب‌بازی برای امریکا و رژیم اسرائیل میدان‌داری کرد، با هدف تجزیه و تکه‌تکه کردن ایران بود. به این خیال که شاید امریکا بعد از راه‌انداختن دریای خون که خود پهلوی آن را ضروری می‌دانست، برای آنها هم یک سهم در ایران چندپاره کنار گذاشته باشد، اما این نیات شوم با وجود همه پنهان‌کاری، بارها در اظهارات کارفرمایان امریکایی و اسرائیلی و حتی نزدیکان رضا پهلوی، موجب رسوایی این فرقه ضدایرانی شده‌است.

دنیل لوی، رئیس پروژه امریکا و خاورمیانه و مذاکره‌کننده پیشین اسرائیل در مذاکرات صلح به تازگی اذعان داشته که خاندان پهلوی ابزاری برای اسرائیل در راستای ایجاد آشوب در ایران بودند. هدف کلان اسرائیل، فروپاشی دولت، ایجاد هرج‌ومرج و تجزیه ایران است، اما برنامه‌های آنها تاکنون همگی با شکست روبه‌رو شده‌اند. پهلوی پیش از این، وقتی در نشست شورای روابط خارجه امریکا به او گفته شد که رژیم اسرائیل به فکر تجزیه ایران است، از اتخاذ موضع و پاسخگویی طفره رفت و با طرح مسائل غیرمرتبط آن را به حاشیه کشاند.

پیش از این محمد منظرپور، سردبیر سابق بی‌بی‌سی فارسی و اینترنشنال به نقل از منابع اسرائیلی گفته بود اسرائیل نمی‌خواهد هیچ‌یک از رقبای اپوزیسیون در ایران بر دیگری غلبه و هژمون شود، چون هدفش فروپاشی ایران است. در همین راستا، اسرائیل هم‌زمان به پهلوی و گروه‌هایی مثل مجاهدین خلق (منافقین)، جریانات پان‌ترک، حزب کومله و حزب دموکرات کردستان، خلق عرب الاهواز و جیش‌العدل کمک می‌کند. در نتیجه، پهلوی نمی‌تواند تناقضات کلامی و رفتاری خود را پنهان نماید. گرچه وی سعی دارد در برابر تجزیه‌طلبی موضعی اتخاذ کند که خودش را از این جریان‌ها جدا نشان بدهد، اما همسویی کامل وی با سیاست‌های امریکا و رژیم اسرائیل و آمد و شد آن به سرزمین‌های اشغالی، نشان می‌دهد که پهلوی نه خودش به تنهایی بلکه همراه با دیگر گروهک‌های تروریستی به فکر تجزیه ایران است.

یکی از نمودهای آن، شکست طرح امریکایی منشور همبستگی در دوران پساآشوب ۴۰۱ با هدف ائتلاف تمام نیروهای اپوزیسیون از جمله عبدالله مهتدی، رهبر تروریست‌های کومله و حامد اسماعیلیون نماینده منافقان علیه ایران بود، اما این منشور عمری نداشت و اعضا پس از آن شدیداً با هم درگیر شدند. پس از انتشار منشور، منتقدان متعلق به اپوزیسیون آن را به دلیل نبود و عدم درج ملیت ایرانی، زبان فارسی و تمامیت ارضی کشور، «منشور تجزیه» نامیدند. درخواست تشدید تحریم‌ها و حمایت از حمله نظامی به ایران نیز از دیگر انتقادهای مطرح‌شده علیه امضاکنندگان آن بود. اما اصل و ریشه این اقدامات در راهبرد کلان امریکا همچون طرح خاورمیانه جدید برای تجزیه ایران نهفته است. مقامات بلندپایه امریکایی بارها و بارها در سخنان خود بر این موضوع تأکید کرده‌اند که در صدد هستند نظام جمهوری اسلامی ایران را از درون متلاشی و به کشورهای کوچک‌تر تقسیم نمایند. اظهارات ترامپ مبنی بر مسلح کردن تجزیه‌طلبان نمونه جدیدی از این تلاش‌هاست. در سال ۲۰۰۳ نیز ویلیام بی من استاد دانشگاه براون، طرح دولت بوش برای تغییر رژیم ایران را بر اساس حمایت از گروه‌های تجزیه‌طلب، حمایت از سازمان مجاهدین خلق و سلطنت‌طلب و دخالت نظامی در صورت لزوم را معرفی کرد. این طرح بر پایه شکاف‌های سیاسی- اجتماعی داخل ایران و با ابزارهایی مانند عملیات پنهان، کمک مالی به اپوزیسیون، حمایت از گروه‌های داخلی، انزوای دیپلماتیک و تخریب روند بازسازی اقتصادی طراحی شده‌بود. طرح اسرائیل بزرگ رژیم صهیونیستی هم در بطن طرح خاورمیانه جدید قرار دارد. طرحی که رژیم صهیونیستی در سال‌های آخر به شدت آن را دنبال می‌کند و نتانیاهو هم بارها پیاده‌سازی آن را برای بقای اسرائیل ضروری دانست.

تحولات کنونی و جنگ‌های جنایت‌باری که پهلوی و هوادارانش از امریکا و رژیم اسرائیل برای ایران می‌خواهند نیز در همین چهارچوب قرار دارد. پهلوی‌ها همچون پدران فاسد و وابسته‌شان، پیش‌دستانه خواهان هر آن چیزی هستند که دشمن برای تجزیه ایران می‌خواهد. خاطره پرویز خسروانی درباره روایت حسین فردوست رفیق دیرین شاه از نقشه امریکا برای تجزیه ایران نشان می‌دهد سال‌ها پیش از پیروزی انقلاب اسلامی، ایالات متحده به همراه پهلوی به فکر تجزیه ایران بود. بر اساس این روایت، همان شب با طرحی روی کاغذ به او نشان داده شده که شاه باید برود. این طرح که دو سال پیش در امریکا تهیه شده بود، ایران را تجزیه می‌کرد: شمال فدرال، کردستان مستقل، آذربایجان تابع روس‌ها و جنوب زیر نظر یک سازمان بین‌المللی نفت. همچنین اصفهان، شیراز و تهران به‌عنوان ایران باقی می‌ماند و از مسیر بلوچستان نیز راهی به خلیج فارس برای شوروی در نظر گرفته می‌شد.

نقد و نظر

کاسبی با تابلوی فسادستیزی؟

مناظره اخیر وحید اشتری (چهره مدعی عدالت‌خواهی) و حسین قربان‌زاده (عضو هیئت‌مدیره هلدینگ صنایع پتروشیمی خلیج فارس)، این پرسش اساسی را پیش روی افکار عمومی قرار داده که آیا مدعیان افشاگری حاضرند همان معیارهای سختگیرانه‌ای را که برای دیگران تجویز می‌کنند، درباره عملکرد و مناسبات خود نیز بپذیرند؟

عدالت‌خواهی، آرمانی بلند و ضرورتی انکارناپذیر برای اصلاح جامعه و مبارزه با فساد است، اما آنجا که این آرمان به ابزاری برای شهرت‌طلبی، انگیزه‌های سیاسی و تخریب اشخاص تبدیل شود، دیگر نمی‌توان تنها به نام زیبای آن تکیه کرد. تجربه سال‌های گذشته نشان داده است که برخی مدعیان این جریان، با تابلوی مبارزه با فساد وارد میدان شدند، اما در عمل، با طرح اتهام‌های اثبات‌نشده، حریم خصوصی افراد و اعتبار شخصیت‌های سیاسی را هدف گرفتند و افکار عمومی را میان بدگمانی، خشم و بی‌اعتمادی سرگردان کردند. تابلویی که در ظاهر از عدالت سخن می‌گفت، در مواردی از درون با آسیب‌های جدی اخلاقی و رفتاری مواجه بود.

انتشار پیام‌های اشتری با مدیر روابط عمومی هلدینگ خلیج فارس و طرح ادعاهایی درباره رایزنی برای همکاری رسانه‌ای با این مجموعه اقتصادی، ضرورت پاسخ‌گویی مدعیان عدالت‌خواهی و پرهیز از برخورد دوگانه با مطالبه شفافیت را برجسته کرد.

در این میان اما، مسئله فقط یک مناظره یا چند پیام نیست، الگویی است که طی سال‌ها به بخشی از فضای سیاسی و رسانه‌ای کشور تحمیل شد. در این الگو، گاه یک ادعا پیش از بررسی در مراجع قانونی، به موجی رسانه‌ای تبدیل می‌شود، آبروی اشخاص هزینه جلب توجه قرار می‌گیرد و افکار عمومی، پیش از روشن‌شدن حقیقت، در معرض قضاوت‌های شتابزده قرار می‌گیرد. در چنین فضایی، حتی اگر اتهامی بعداً اثبات نشود، آثار روانی و اجتماعی آن به‌آسانی از بین نمی‌رود. نقد عملکرد مسئولان و مطالبه توضیح از آنان حق جامعه است، اما این حق، مجوزی برای انتشار هر ادعایی بدون طی مراحل لازم و ارائه مستندات کافی نیست. نمی‌توان از دیگران انتظار داشت در برابر اتهام‌ها پاسخگو باشند، اما هنگامی که پرسش‌ها متوجه خود افشاگر می‌شود، او را از همان قاعده مستثنا کرد. خطر این رویکرد تنها آسیب به اشخاص نیست، بلکه منحرف کردن افکار عمومی از مسائل اصلی کشور است.

در ماجرای تراستی‌های نفتی و اختلاف بر سر عملکرد وزارت نفت، پرسش‌های مهمی درباره تعهدات مالی، بدهی‌های احتمالی، مسئولیت شرکت ملی نفت و شرکت نیکو و عملکرد دستگاه‌های مسئول مطرح است. این مسائل باید با بررسی تخصصی و مستند پیگیری شوند. تقلیل چنین موضوعاتی به دعواهای سیاسی و ادعاهای اثبات‌نشده درباره انتصابات، ممکن است اصل مسئولیت‌خواهی را به حاشیه براند و زمینه پاسخ‌گو نماندن مسئولان اصلی را فراهم کند. افشاگری‌ای که به‌جای روشن کردن مسئله، آن را زیر سایه جنجال‌های فرعی پنهان کند، عملاً از هدف اولیه خود فاصله می‌گیرد.

تفاوت عدالت‌خواهی مسئولانه با هیاهوی رسانه‌ای، در شیوه مواجهه با فساد آشکار می‌شود. سوت‌زنی معتبر به جمع‌آوری اسناد، بررسی تخصصی، مشورت با صاحب‌نظران، شنیدن پاسخ طرف مقابل و پیگیری از مسیرهای قانونی و نظارتی نیاز دارد. رسانه می‌تواند ابزار آگاهی‌بخشی باشد، اما جای دادگاه را نمی‌گیرد، همان‌گونه که افشاگر نمی‌تواند صرفاً با اتکا به ادعاهای خود، نقش قاضی را بر عهده بگیرد. اگرچه نمی‌توان همه افشاگری‌های سال‌های گذشته را پروژه‌ای سیاسی و تخریبی توصیف کرد یا مدعی شد تمام مدعیان عدالت‌خواهی با انگیزه‌های یکسان عمل کرده‌اند، با این حال، آثار تخریبی اتهام‌زنی بی‌پشتوانه و تبدیل اختلافات سیاسی به پرونده‌های رسانه‌ای را نمی‌توان نادیده گرفت.

اکنون زمان بازاندیشی جدی در میراث مدعیان عدالت‌خواهی است. عدالت‌خواهی نه در تعداد پرونده‌هایی که علیه دیگران گشوده می‌شود معنا پیدا می‌کند و نه در شدت ادبیات افشاگرانه. معیار آن، پایبندی به قانون، انصاف، سند و پاسخ‌گویی است. تابلوی عدالت‌خواهی زمانی اعتبار دارد که درون آن نیز به اندازه ظاهرش پاک و شفاف باشد. عدالت، پیش از آنکه ابزاری برای محاکمه دیگران باشد، معیاری است که مدعیانش باید بیش از همه خود را با آن بسنجند و گرنه تابلوی زیبای عدالت، هرقدر هم پرزرق‌وبرق باشد، با پوسیدگی درونی خود نمی‌تواند اعتماد جامعه را برای همیشه حفظ کند.

گزیده خبر

سردار شریف:

هر متجاوزی را سر جایش می‌نشانیم

رئیس مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس و مجاهدت‌های سپاه با تأکید بر اینکه «ما جنگ‌طلب نیستیم و از جنگ هم هراسی نداریم و هر متجاوزی را پشیمان و سر جایش می‌نشانیم» گفت: با تکیه بر توان دفاعی، بازدارندگی و مقاومت ملت، از امنیت و منافع ملی خود صیانت می‌کند.

سردار رمضان شریف در ادامه برنامه‌های دیدار با راویان پیشکسوت ارشد دفاع مقدس، با حضور در منزل سردار محسن رشید به جایگاه والای راویان پیشکسوت به عنوان حافظان حافظه تاریخی ملت ایران اشاره و از سال‌ها مجاهدت‌های وی در عرصه ثبت، ضبط و بازخوانی روایت‌های اصیل دفاع مقدس و نیز نقش مؤثر و ماندگار در شکل‌گیری و تقویت ساختارهای اولیه مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس قدردانی کرد.

رئیس مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس در این دیدار با مرور سابقه مبارزاتی سردار رشید پیش از پیروزی انقلاب اسلامی و تحمل زندان رژیم ستمشاهی، بر ضرورت صیانت از میراث معنوی و راهبردی راویان دفاع مقدس تأکید کرد و گفت: جامعه راویان کشور امروز در خط مقدم یک جنگ نرم و شناختی قرار دارند؛ جنگی که هدف آن نه فقط تحریف واقعیت‌های هشت سال دفاع مقدس، بلکه مخدوش کردن حافظه تاریخی و هویت ملی ملت ایران است. در چنین شرایطی، روایت دقیق، صادقانه و مستند از مجاهدت‌های رزمندگان، خانواده‌های شهدا و ایثارگران، یک وظیفه ملی و انقلابی است.

وی درباره رسالت خطیر مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس و مجاهدت‌های سپاه و ضرورت همراهی و هم‌افزایی جامعه راویان در میدان روایتگری و تاریخ‌نگاری دفاع مقدس ملت ایران در جنگ تحمیلی هشت‌ساله و جنگ‌های تحمیلی دوم و سوم امریکایی- صهیونیستی افزود: دشمن امروز با ابزارهای رسانه‌ای، عملیات روانی و جنگ ترکیبی تلاش می‌کند تا هم واقعیت‌های دفاع مقدس را وارونه نشان دهد و هم اراده ملت ایران را برای ایستادگی در برابر تهدیدها تضعیف کند. در این میدان، راویان پیشکسوت و تاریخ‌نگاران متعهد، هم نقش ثبت‌کننده حقیقت و هم نقش روشنگر افکار عمومی و نسل جوان را دارند.

رئیس مرکز اسناد و تحقیقات دفاع مقدس در بخش دیگری از سخنان خود درباره شرایط و مقتضیات امروز کشور و منطقه، با تأکید بر اینکه «ما جنگ‌طلب نیستیم و از جنگ هم هراسی نداریم و هر متجاوزی را پشیمان و سر جایش می‌نشانیم» گفت: این سیاست اصولی جمهوری اسلامی ایران است؛ ایران اسلامی بر اساس آموزه‌های دینی و مبانی انقلابی، هیچ‌گاه آغازگر جنگ نبوده و جنگ‌طلب نیست، اما در برابر تهدیدها و زیاده‌خواهی دشمنان نیز از جنگ هراسی ندارد و با تکیه بر توان دفاعی، بازدارندگی و مقاومت ملت، از امنیت و منافع ملی خود صیانت می‌کند.

مشاور فرمانده کل سپاه افزود: امروز دشمنان با پروژه «جنگ‌هراسی» و القای ناامنی روانی تلاش می‌کنند افکار عمومی را از ایستادگی و مقاومت دور کنند، در حالی که تجربه هشت سال دفاع مقدس و مقاومت ۱۵ ماهه اخیر از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه تا جنگ تحمیلی ۴۰ روزه دشمن اهریمنی و سپس نبرد هرمز تا به امروز نشان داده است که ملت مقتدر ایران با وحدت، بصیرت و اتکا به توان داخلی می‌تواند از همه تهدیدها عبور کند.